

รายงานสถานการณ์ศัตรูพืชไร่

วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและการจัดการดินปุ๋ย

โทร. ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔ โทรสาร ๐ ๒๙๕๕ ๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

ศัตรูพืชไร่

๑. สถานการณ์การปลูกพืชไร่

- ๑.๑ พื้นที่ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด ๕๘ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๙,๘๗๔,๔๓๐.๙๓ ไร่
- ๑.๒ พื้นที่ปลูกอ้อยทั้งหมด ๕๙ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒,๖๘๗,๑๓๔ ไร่
- ๑.๓ พื้นที่ปลูกข้าวโพดทั้งหมด ๕๒ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๒,๗๐๗,๘๗๐.๗๔ ไร่
- ๑.๔ พื้นที่ปลูกสับปะรดทั้งหมด ๕๔ จังหวัด รวมพื้นที่ยืนต้น ๑๒๑,๑๗๕ ไร่

๒. สถานการณ์การระบาดของศัตรูพืชที่สำคัญ

๒.๑ ศัตรูมันสำปะหลัง

๒.๑.๑ เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง พื้นที่ระบาด ๖ จังหวัด จำนวน ๙๔.๔๐ ไร่ พื้นที่ระบาดเพิ่มขึ้น ๕๙.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๓๕.๔๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	จำนวน ๓.๐๐ ไร่
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	ไม่พบการระบาด
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๕๒.๔๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๓๙.๐๐ ไร่

๒.๑.๒ โรคโคนเน่าหัวเน่า พื้นที่ระบาด ๓ จังหวัด จำนวน ๑๒๙.๐๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑,๘๙๖.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๒,๐๒๕.๐๐ ไร่)

๑) มันสำปะหลังอายุน้อยกว่า ๓ เดือน	ไม่พบการระบาด
๒) มันสำปะหลังอายุ ๓ - ๕ เดือน	ไม่พบการระบาด
๓) มันสำปะหลังอายุ ๖ - ๘ เดือน	จำนวน ๗๙.๐๐ ไร่
๔) มันสำปะหลังอายุมากกว่า ๘ เดือน	จำนวน ๕๐.๐๐ ไร่

๒.๑.๓ โรคใบด่างมันสำปะหลัง พบการระบาดในพื้นที่ ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ลพบุรี และจังหวัด ชลบุรี จำนวน ๑๓,๘๙๗.๗๒ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๑๘.๐๐ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๑๓,๙๑๕.๗๒ ไร่)

๒.๒ ศัตรูอ้อย ไม่พบการระบาดของศัตรูอ้อย

๒.๓ ศัตรูข้าวโพด พบการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) ในพื้นที่ ๖ จังหวัด จำนวน ๓๘๓.๙๐ ไร่ พื้นที่ระบาดลดลง ๓๑.๐๕ ไร่ (สัปดาห์ที่ผ่านมา ๔๑๔.๙๕ ไร่) แบ่งเป็น

๑) พื้นที่ระบาดรุนแรงน้อย	จำนวน ๑๘๕.๙๐ ไร่
๒) พื้นที่ระบาดรุนแรงมาก	จำนวน ๑๙๘.๐๐ ไร่

๓. การดำเนินงานในพื้นที่ระบาด

๓.๑ การควบคุมศัตรูมันสำปะหลัง

๓.๑.๑ รมณรงค์ควบคุมศัตรูมันสำปะหลังโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๑.๒ ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชที่ ๑ - ๙ ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนในพื้นที่เสี่ยง ดำเนินการผลิตขยายแตนเบียน *Anagyrus lopezi* แมลงช้างปีกใส และเชื้อราไตรโคเดอร์มา เพื่อควบคุมศัตรูมันสำปะหลังในพื้นที่

๓.๑.๓ แนะนำให้เกษตรกรไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายตัวหนอนและดักแด้แมลงนูทหลวง รวมทั้งใช้เชื้อราเมตาโรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน การใช้เชื้อราดินต้องมีความชื้นสูงหรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๑.๔ สร้างการรับรู้ให้กับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเกษตรกรเกี่ยวกับที่มา ความสำคัญ ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดของโรคใบด่างมันสำปะหลัง แนวทางเฝ้าระวัง และการป้องกันกำจัด

๓.๑.๕ โรคโคนเน่าหัวเน่า แนะนำเกษตรกรเก็บเศษเหง้า หรือเศษซากมันสำปะหลังเผาทำลายทิ้ง ทำความสะอาดเครื่องจักรกลการเกษตร ควรมีการไถตากดินอย่างน้อย ๒ สัปดาห์ แซ่ท่อนพันธุ์ด้วยสารป้องกันกำจัดเชื้อราเมทาแลกซิล ๒๕% WP อัตรา ๒๐ - ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือฟอสอีทิล - อะลูมิเนียม ๘๐% WP อัตรา ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร เป็นเวลา ๑๐ นาที รวมถึงการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาหว่านในช่วงเตรียมดินก่อนปลูก แปลงปลูกควรมีการยกร่องสูงเพื่อช่วยในการระบายน้ำ จัดระยะปลูกให้เหมาะสม เพื่อให้ทรงพุ่มโปร่ง ทำให้สภาพแวดล้อมไม่เหมาะต่อการระบาดของโรค

หากพบการระบาดให้ขุดถอนต้นที่แสดงอาการไปเผาทำลาย จากนั้นบริเวณที่แสดงอาการและโดยรอบห่างออกไปประมาณ ๑ เมตร หว่านปูนขาวหรือโรยเชื้อราไตรโคเดอร์มาบริเวณรอบโคนต้นที่ขุดออก กรณีระบาดรุนแรงมากรดด้วยสารเมทาแลกซิล ๒๕% WP อัตรา ๒๐ - ๕๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร หรือฟอสอีทิล - อะลูมิเนียม ๘๐% WP อัตรา ๕๐ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร บริเวณที่ถอนและโดยรอบห่างออกไปประมาณ ๑ เมตร และควรมีการปลูกพืชชนิดอื่นหมุนเวียน เช่น อ้อย ข้าวโพด หรือพืชตระกูลถั่ว เพื่อช่วยตัดวงจรการระบาด

๓.๒ การควบคุมศัตรูอ้อย

๓.๒.๑ รมณรงค์ควบคุมศัตรูอ้อยโดยวิธีผสมผสานในพื้นที่ที่อาจเกิดการระบาดของศัตรูอ้อย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยงานภาครัฐ และสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อยในพื้นที่เสี่ยง และป้องกันก่อนเกิดการระบาดอย่างต่อเนื่อง

๓.๒.๒ แนะนำให้เกษตรกรทำการไถพรวนดินหลายๆ ครั้ง เพื่อทำลายหนอนแมลงนูทหลวง ดักแด้ และตัวหนอนดียว และใช้เชื้อราบิวเวอเรียและเชื้อราเมตาโรเซียมควบคุม โดยใส่ไปพร้อมท่อนพันธุ์ขณะปลูกหรือคลุกลงในพื้นดิน การใช้เชื้อราดินต้องมีความชื้นสูง หรือใส่ในช่วงฤดูฝนเพื่อให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ดี พร้อมทั้งให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงอย่างสม่ำเสมอ

๓.๒.๓ แนะนำให้เกษตรกรปลูกอ้อยพันธุ์ต้านทานในฤดูการปลูกต่อไป และให้เกษตรกรไถดินขุดตอทิ้งไม่ให้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของตัวอ่อนหนอนกออ้อยต่อไป

๓.๒.๔ สำนักงานเกษตรจังหวัดชลบุรีส่งเสริมให้เกษตรกรติดตามสถานการณ์การระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (Fall armyworm) อย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งสนับสนุนแมลงศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์ให้กับเกษตรกร

๓.๒.๕ การควบคุมการระบาดของจิ้งจั่นอ้อย แนะนำเกษตรกรการสำรวจแปลงอ้อยอย่างสม่ำเสมอ หากพบการระบาดให้ใช้วิธีเขตกรรม เช่น การขุดหรือไถพรวนเพื่อจับตัวอ่อนในดิน หรือการเก็บตัวเต็มวัยในเวลากลางคืน ตัดใบอ้อยที่พบกลุ่มไข่ของจิ้งจั่นไปทำลายนอกแปลง และสร้างการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนของคนในชุมชน เช่นเดียวกับการรณรงค์เก็บตัวเต็มวัยด้วงหนวดยาวเจาะลำต้นทุเรียน แมลงนูนหลวง และด้วงหนวดยาวอ้อย เป็นต้น

๓.๓ การควบคุมศัตรูข้าวโพด

๓.๓.๑ กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดศัตรูพืช กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ยประสานงานติดตามสถานการณ์ศัตรูพืช ภายใต้กิจกรรมแปลงติดตามเฝ้าระวังศัตรูพืช เพื่อติดตามสถานการณ์ในพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของศัตรูข้าวโพด

๓.๓.๒ ดำเนินการรณรงค์ให้มีการควบคุมการระบาดของหนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด (FAW) โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องในพื้นที่ จำนวน ๕๐ จังหวัด หากพบการระบาดระยะรุนแรง ให้ใช้สารเคมีควบคุมการระบาดตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร

๔. การคาดการณ์ศัตรูพืช ในช่วงระหว่างวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน - ๕ ธันวาคม ๒๕๖๔

ภาคเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง แมลงหวี่ขาวยาสูบ โรคราโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย และด้วงหนวดยาว
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด หนอนเจาะฝักข้าวโพด หนอนกระรอก โรคราเขม่าดำ และโรคราน้ำค้าง

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง แมลงหวี่ขาวยาสูบ ไรแดง โรคราโคนเน่าหัวเน่า และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ด้วงหนวดยาว และแมลงนูนหลวง
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด หนอนเจาะฝักข้าวโพด หนอนกระรอก และโรคราน้ำค้าง

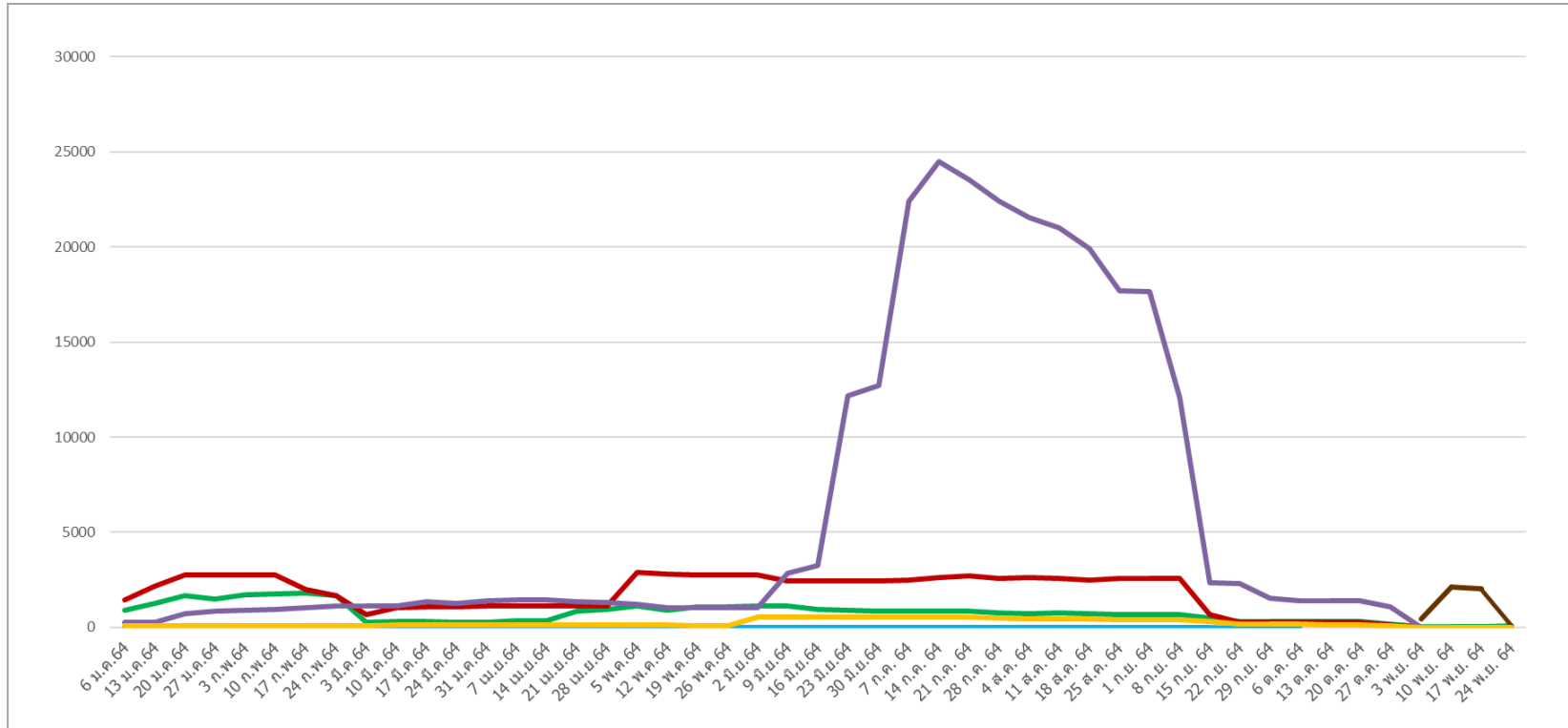
ภาคกลาง และภาคตะวันออก

- มันสำปะหลัง ระวัง เพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง เพลี้ยหอยเกล็ด แมลงหวี่ขาวยาสูบ ไรแดง โรคราโคนเน่าหัวเน่า โรคราฟุ่มแจ้ และโรคใบด่าง
- อ้อย ระวัง หนอนกออ้อย ด้วงหนวดยาว และแมลงนูนหลวง
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด หนอนเจาะฝักข้าวโพด และโรคราน้ำค้าง
- สับปะรด ระวัง เพลี้ยแป้ง และโรคเหี่ยว

ภาคใต้

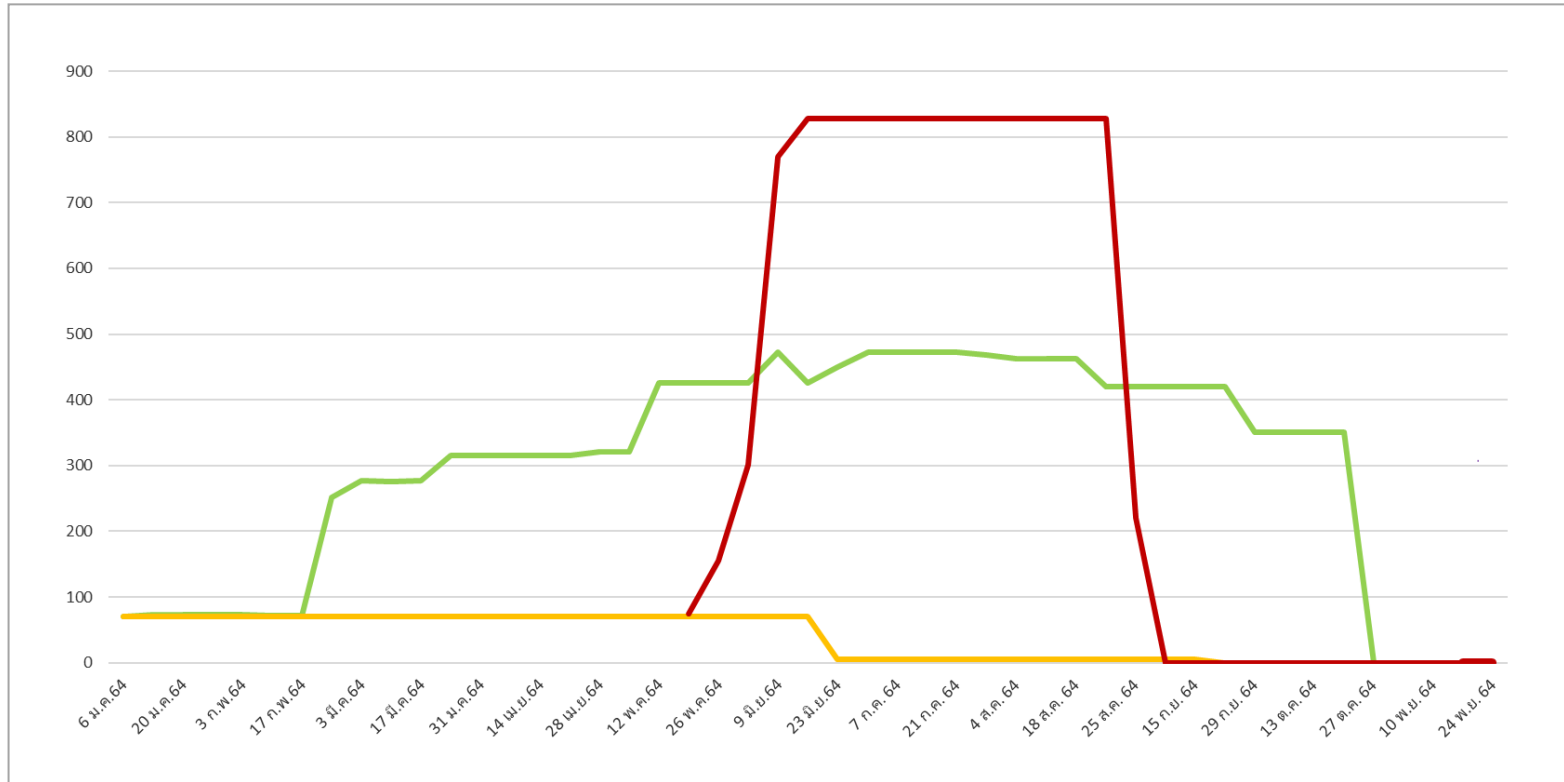
- ข้าวโพด ระวัง หนอนกระทู้ข้าวโพดลายจุด หนอนเจาะฝักข้าวโพด โรคราโคนเน่า และโรคราน้ำค้าง

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูมันสำปะหลัง ปี ๒๕๖๔
ภาพรวมทั้งประเทศ

- เพลี้ยแป้ง ๓๕.๔๐ ไร่
- เพลี้ยแป้งสีชมพู ๒.๐๐ ไร่
- เพลี้ยหอย ๔.๐๐ ไร่
- ไรแดง ๐.๖๕ ไร่
- โรคโคนเน่าหัวเน่า ๑๒๙.๐๐ ไร่

กราฟแสดงสถานการณ์การระบาดของศัตรูอ้อย ปี ๒๕๖๔
ภาพรวมทั้งประเทศ

- หนอนกออ้อย ไม่พบการระบาด
- ด้วงหนวดยาว ไม่พบการระบาด
- จักจั่นอ้อย ไม่พบการระบาด